

Šotimaa

Erikohtud - Šotimaa

Sellel leheküljel kirjeldatakse teatavaid Šotimaa erikohtuid.

Halduskohtud

2007. aasta kohtute ja täitemenetluse seadusega (*Tribunals, Courts and Enforcement Act 2007*) loodi enamiku Ühendkuningriigi valitsusele alluvate kohtute (*tribunals*) jaoks ühtne struktuur, milles kohtud on jagatud esimese astme kohtuks (*First-tier Tribunal*) ja kõrgemaks kohtuks (*Upper Tribunal*). Need mõlemad jagunevad teemade järgi kolleegiumideks (*chambers*), kuhu on koondatud sarnased pädevused. Üksikasjaliku teabe nende kohtute kohta leiab [kuningliku kohtuameti](#) (*Her Majesty's Courts and Tribunals Service*) veebisaidilt.

2014. aasta kohtute (Šotimaa) seadusega (*Tribunals (Scotland) Act 2014*) loodi Šotimaal üks esimese astme kohus (*First-tier Tribunal*) ja üks kõrgem kohus (*Upper Tribunal*). Esimesed kohtud läksid uude struktuuri üle 1. detsembril 2016.

2016. aasta Šotimaa seaduse (*Scotland Act 2016*) paragrahvi 39 kohaselt delegeeritakse mitme reserveeritud pädevusega kohtu juhtimine ja haldamine Šotimaale.

UK First-tier UK Tribunal (Ühendkuningriigi esimese astme kohus)

First-tier Tribunal on üldise pädevusega esimese astme kohus, mille põhiülesanne on lahendada valitsuse otsuste peale esitatud kaebusi tema pädevusse kuuluvates valdkondades. Mõnel juhul hõlmab selle kohtu pädevus kogu Ühendkuningriiki, sealhulgas Šotimaad. Esimese astme kohtus on praegu seitse kolleegiumi:

- sotsiaaltoetuste kolleegium (*Social Entitlement Chamber*);
- tervishoiu-, haridus- ja sotsiaalkaitsekolleegium (*Health, Education and Social Care Chamber*);
- sõjaväepensionide ja -hüvitiste kolleegium (*War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber*);
- maksukolleegium (*Tax Chamber*);
- üldkolleegium (*General Regulatory Chamber*);
- sisserände- ja varjupaigaasjade kolleegium (*Immigration and Asylum chamber*);
- rendi- ja omandivaidluste kolleegium (*Property Chamber*).

UK Upper Tribunal (Ühendkuningriigi kõrgem kohus)

Ühendkuningriigi **Upper Tribunal** on kõrgem kohus, kes menetleb peamiselt, kuid mitte üksnes esimese astme kohtu otsuste peale esitatud kaebusi. See on kõrgem kohtuinstants ja teatavatel asjaoludel pädev tegelema ka kohtuliku kontrolli juhtumitega.

Ühendkuningriigi **Upper Tribunal** koosneb järgmistest kolleegiumidest:

- halduskolleegium (*Administrative Appeals Chamber*);
- maavaidluskolleegium (*Lands Chamber*);
- maksu- ja kaubanduskolleegium (*Tax and Chancery Chamber*);
- sisserände- ja varjupaigaasjade kolleegium (*Immigration and Asylum chamber*).

Neil kohtutel on eksperditeadmised kaebuse esemeks olevas valdkonnas. Kohtunikud on oma pädevusse kuuluva õigusvaldkonna eksperdid ja liikmetel väljastpoolt õigusvalda on kas omas valdkonnas kutsealane kvalifikatsioon või on nad selle omandanud kogemuste teel. Eri liiki kaebusi menetlevate kolleegiumide koosseisud varieeruvad olenevalt kaebuse esemest.

Töökohus ja töövaidluste apellatsioonikohus

Töökohus (*Employment Tribunal*) ja töövaidluste apellatsioonikohus (*Employment Appeal Tribunal*) ei kuulu ühtsesse kohtustruktuuri, kuid kuninglik kohtuamet toetab neid. Need kohtud täidavad haldusülesandeid, et töökohtule esitatud nõuded ja töövaidluste apellatsioonikohtule esitatud kaebused oleks võimalik lahendada. Šotimaal on eraldi töövaidluste apellatsioonikohus.

Šotimaa kohtud (*tribunals*)

Šotimaal on mitu sellist kohtut. Enamikku neist kohtutest juhib eraldi esimees või eesistuja ja igal neist on erinev täitepädevus. Pädevusvaldkonnad ulatuvad parkimistrahvide peale esitatud kaebustest kuni raske vaimse häirega patsientide sundravi ja kinnipidamiseni.

Nende Šotimaa kohtute otsuste peale esitatud kaebusi menetlevad Šotimaa tsiviilkohtud ning neid võivad lahendada esimese astme kohus (*Sheriff Court*) ja kõrge tsiviilkohus (*Court of Session*).

Šotimaa kohtureform

2014. aasta kohtute (Šotimaa) seadusega (*Tribunals (Scotland) Act 2014*) on kehtestatud lihtsustatud kaheastmeline Šotimaa kohtute struktuur. Sarnaselt eespool kirjeldatud Ühendkuningriigi mudeliga juhib uusi struktuure Šotimaa kõrgeim kohtunik (*Lord President*). Kõrgeim kohtunik on delegeerinud osa ülesannetest Šotimaa kohtute esinaiseks (*President of Scottish Tribunals*) määratud leedi Smithile. Kõrgem kohus (*Upper Tribunal*) vastutab enamiku esimeses kohtuastmes tehtud otsuste peale esitatud kaebuste lahendamise eest, mistõttu muudelt kohtutelt on see pädevus ära võetud. Esimese astme kohtut (*First-tier Tribunal*) ja kõrgemat kohtut (*Upper Tribunal*) haldab Šotimaa kohtuamet (*Scottish Courts and Tribunals Service*). Kohtud (*Tribunals*) lähevad Šotimaa kohtute (*Scottish Tribunals*) süsteemi üle järk-järgult ja esimene üleminek toimus 2016. aasta detsembris.

Kohtupraktika

Üldiselt on nende Ühendkuningriigi ja Šotimaa kohtute menetlus vähem ametlik kui muudes kohtutes. Sellistesse kohtutesse võivad kuuluda spetsialistid ja eksperdid ka väljastpoolt õigusvaldkonda, näiteks arstid ja teised kohtuvälised isikud, ehkki eesistuja on peaaegu alati õigusharidusega.

Haldusõiguse küsimusi (kohtulik kontroll) arutab Šotimaal **kõrge tsiviilkohus** (*Court of Session*). Lisateabe nende Šotimaa kohtute kohta leiab Šotimaa kohtute veebisaidilt.

Erikohtud

Kui **Šotimaal** kerkib tsiviil- või kriminaalasjas üles Ühendkuningriigi detsentraliseerimiskokkulepetest tulenev põhiseaduslik küsimus (nt inimõiguste küsimused), võib asja edasi anda Ühendkuningriigi kõrgeimale kohtule (*Supreme Court of the United Kingdom*).

Isikukahjukohus

Isikukahjukohus (*Sheriff Personal Injury Court*) loodi 22. septembril 2015 isikukahjuasjade alaste eksperditeadmiste riikliku keskusena. Sellesse kohtusse võib isikukahjuasjadega pöörduda juhul, kui nõutav summa on üle 5000 naelsterlingi. Isikud võivad mis tahes suurusega isikukahjunõude esitada ka kohaliku esimese astme kohtusse (*Sheriff Court*). Töökohal tekkinud isikukahju juhtumite suhtes kehtivad järgmised erisätted: kui nõude suurus on üle 1000 naelsterlingi, võib pöörduda otse isikukahjukohutusse; kui nõude suurus on alla 1000 naelsterlingi, võib asja sellele kohtule edasi anda, kui kohalik esimese astme kohus leiab, et see on piisavalt oluline või keeruline. Alates 22. septembrist 2015 ei saa kõrge tsiviilkohus enam menetleda isikukahjuhagisid, mille hind on alla 100 000 naelsterlingi.

Muud kohtud

- [Aadliküsimuste kohus](#) (*Court of the Lord Lyon*), mis tegeleb vapiküsimustega.
- [Šotimaa põllumajanduskohus](#) (*Scottish Land Court*), mis tegeleb omanike ja rentnike vaheliste vaidlustega.

Seotud lingid

 [Kuninglik kohtuamet](#)

 [Aadliküsimuste kohus](#)

 [Šotimaa põllumajanduskohus](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 28/05/2020